

Kaleb og den rige mand

Josua havde ført folket over Jordan ind i landet og var nu, efter at have erobret store dele af det, ved at udskifte det imellem Israels stammer. Da trådte en gammel mand på femogfirsindstyve år frem; hans navn var *Kaleb*, og endnu den dag i dag, mange tusinde år efter, lyder hans ord lige friske og oplivende; han sagde: »Giv mig dette bjergland, som HERREN dengang taledede om; du hørte det jo selv. Thi der bor anakitter der, og der er store, befæstede byer; måske vil HERREN være med mig, så jeg kan drive dem bort, som HERREN har sagt« (Josua 14,12).

Vor Herre Jesus taler om en anden mand, der ikke var nær så gammel som Kaleb; han sagde det stik modsatte; ganske vist sagde han det ikke højt, så andre kunne høre det; han sagde det kun til sin sjæl, men glemte, at Herren kunne høre det: »Sjæl! slå dig til ro...« (Lukas 12,19).

Troens hvile

At slå sig til ro må ikke forveksles med at gå ind til *troens hvile*; at slå sig til ro er at forblive i sine egne tanker om, hvad der tjener mig bedst, medens *troens hvile* er forvisningen om, at ikke mine, men Guds tanker er grundlaget for min tilværelse i tid og evighed.

Den, der er gået ind til *troens hvile*, fryder sig over, at den hellige Gud anser alle hans synder for udslattede; ganske vist kan andre tanker om den sag dukke op nu og da, men de forsvinder som dug for solen, når sjælen vender sig til Guds vidunderlige syn på den sag.

Den, der slår sig til ro, har et alt for kort perspektiv over tilværelsen. Han glemmer evigheden. Han har derfor intet højere mål end at nyde de år, han har tilbage.

Han kan imidlertid ikke slå sig til ro uden at skulle bekæmpe en stille, sagte stemme i sit eget indre. Gud har nemlig lagt bevidstheden om evigheden ind i ethvert menneske, og den gør sig gældende på den ene eller anden måde, ofte i søvnløse nætter.

Men den, der således må bekæmpe sit »bedre selv«, er ude af stand til at jage imod højere mål. Han er tvunget til at sætte sig de lavest tænkelige mål; dem udgiver han som de egentlige for sin sjæl: »*Spis og drik og vær glad!*«

Her er ingen hvile, og her er ingen glæde. Han siger noget til sin sjæl, som hans sjæl aldrig kan tilfredsstilles af. Han er i splid med sig selv og udsteder en tåbelig ordre til sin sjæl. Han siger i virkeligheden til sin sjæl, at den skal gøre bugen til sin gud, men hvilken sjæl kan

leve af at spise og drikke – sjælen har dybere behov!

Med denne ordre til sin sjæl udsteder den rige mand dødsdommen over den og dermed over sig selv. Han var allerede død, da han døde. Havde Gud givet ham længere tid at leve i, ville han ikke have udrettet no-get andet end dødens værk, thi at spise og drikke og være glad fører fra tomhed til tomhed, fra livslede til livslede.

Troens glæde

Han havde intet begreb om, hvad sand glæde består i. Den findes ikke i den livsopfattelse, han var behersket af.

Hvad karakteriserede hans syn på tilværelsen? Det fremgår af hans ordvalg: »*Jeg vil – jeg vil – jeg vil – mine lader – mit korn – mit gods*« (Luk. 12,18) – han var selv centrum i tilværelsen – alt drejede sig om ham og hans, især hans vilje og hans gods.

Hans syn på livet var totalt forvredet og drejet bort fra dets sande midtpunkt: *Gud – Guds vilje – Guds ejendom!*

Men et forvredet liv er et mishåndteret liv og derfor glædesløst.

Helt anderledes med Kaleb. Han havde ikke haft sig selv som centrum, men vist Gud fuld lydighed livet igennem. Han havde aldrig tænkt på at slå sig til ro; derfor var han frisk og frejdig højt oppe i årene.

Thi den, der løsriver sig fra livets centrum, Gud, får ingen daglig krafttilførsel; han ældes derfor og tænker på så hurtigt som muligt at slå sig til ro. Men den, der som Kaleb holder sig nær til Herren i lydighed og lovprisning, han fornyes hver dag og går fra kraft til kraft. Han glæder sig over Gud og i Gud.

Enhver, der slår sig til ro, vidner dermed om, at han er færdig med livet i egentligste mening. Der er ikke mere at lære, ikke mere at udrette, ikke mere at vinde, ikke mere at stræbe efter – tilværelsen har intet andet tilbage end nydelser! Men nydelser på den måde bringer ingen glæde.

Den, der som Kaleb bliver ved med at sætte sig de mål, som Gud har sat ham, bliver aldrig færdig med tilværelsen; der er fortsat mere at lære, mere at udrette, mere at vinde – der er fortsat nye kampe, nye anstrengelser, ny møje og dermed ny glæde!

Den gamle Kaleb er i virkelighed ung i sammenligning med den rige mand, der var yngre af år. Verden ville mene, at Kaleb var færdig med livet som femogfirsindstyveårig, medens den rige mand havde mange gode år foran sig. Men verden

er forgjort i alle stykker og forstår end ikke de mindste begyndelsesgrunde i tilværelsen.

Enhver, der læser om Kaleb, bliver smittet af hans ukomplicerede tro; der var kun et at gøre: indtage det bjergland, som Herren havde talt om!

Vi møder en sjælesundhed hos Kaleb, som adskiller ham fra enhver stivnakket fanatiker. Han ejer troens frimodighed, men han taler ikke store, opblæste ord »...*måske vil Herren være med mig*, så jeg kan drive dem bort, som Herren har sagt.«

Den rige mand endte som en tragedie. Kaleb tog kampen op imod de tre anakitter, der nedstammede fra Anak, og den gamle mand drev dem bort (Josua 15,14) – det var en større glæde end at slå sig til ro – det var et højere mål end at spise, drikke og være glad – det var den rette måde at anvende sine sidste år og kræfter på.

Paulus

Kalebs åndelige barn i Det nye Testamente må være apostelen *Paulus*. Hans liv som et Guds barn gik ud på som Kaleb at vise Herren fuld lydighed. Derfor blev han aldrig træt, end ikke når han var fysisk træt. Derfor var han også altid glad, endog når han var bedrøvet.

Han siger fra sit fængsel: »Jeg jager imod målet, den sejrpris, som Gud fra det høje kaldte os til i Kristus Jesus« (Fil. 3,14).

På det tidspunkt havde han udrettet mere end nogen anden i sin samtid. Kunne han ikke med god samvittighed slå sig til ro?

Det kan et Guds barn aldrig. Der er altid mere at lære; fremfor alt er der mere *Kristus-lighed* at hige efter. Hertil kommer den lidende menneskehed rundt omkring os. Hvem kan med god samvittighed sige: »Nu har jeg gjort nok, nu skal jeg nyde resten af mine dage hernede!«

At slå sig til ro – end ikke tanken derpå er tilløkkende, thi vi ved jo, at glæden aldrig ligger i de selviske nydelser, men i at give, tjene og elske.

Hvis vi slår os til ro for at søge nydelserne, viger glæden uvægerligt fra os. Hvis vi derimod viser Herren vor Gud fuld tros-lydighed, da kan vi nyde et måltid mad på en måde, som den rige mand aldrig havde kendt, selvom han sagde: »*spis, drik og vær glad*« (1. Tim. 4,4-5).

Derfor finder vi altid hos Paulus den ubetvingelige glæde, thi han søgte aldrig sit eget. Han sagde: »Glæd jer altid i Herren« (Fil. 4,4), hvormed indirekte er sagt: »Glæd jer aldrig uden Herren, altså i sel-

viske glæder, som han ikke er med i!« Dette »altid« udelukker, at der skulle være et øjeblik eller en situation, hvor det ikke kan lade sig gøre. Den rige mand skulle spise og drikke og få sine kødelige lyster tilfredsstillt for at være »glad«, men vi glæder os altid i Herren.

Hver en solstråle er os en glæde, hver en spurv, hver en blomst, hvert et lykkeligt menneske, hvert et lille barn, hver en glad moder, hvert et måltid, hvert et ord af Herrens bog, alt, hvad der er sandt, hvad der er sømmeligt, hvad der er retskaffent, hvad der er rent, hvad der er elskeligt, hvad der har godt lov, al dyd og alt, hvad der er ros værd, er os en kilde til dyb, dyb glæde i vort inderste – og jeg kan blive ved, men det får aldrig ende.

Sådan havde Kaleb haft det livet igennem trods alle strabadserne og alle skuffelserne over, at så mange andre af hans folk ikke viste Herren fuld lydighed – og sådan havde Paulus det, skønt hans liv i udpræget grad var bestemt til lidelser og trængsler for Kristi skyld.

Når ikke vi selv, vore ønsker og hvad vi vil er vort livs udgangspunkt og centrum, men Herren Jesus er blevet det, da er vi indgået til troens hvile, men slår os aldrig til ro, og da er vi altid glade, selv når sorgen og savnet banker på døren!

Men vi bliver ikke fanatikere, så vi forskriver Gud, hvad han har at gøre.

Nogle får lov til at blive gamle uden nævneværdige fysiske svækkelser, andre svækkes legemligt og sjæleligt. Det bestemmer vi ikke selv. Kalebs fysik var usvækket, men det var Paulus' ikke; han taler om, at hans ydre menneske går til grunde, og at hans jordiske teltbolig nedbrydes. Men hvad enten det ene eller det

andet bliver vor lod, så slår vi os dog aldrig til ro, thi vi har målet for øje, den sejrpris, som Gud fra det høje kaldte os til i Kristus Jesus – og det mål tillader os aldrig, at vi slår os til ro.

Derfor møder man hos så mange gamle kristne med en svækket fysik den sande fornyelse; de har blikket rettet imod de usynlige ting, fremfor alt Herren selv, og hans præg ses tydeligere og tydeligere på dem. De er glade – de er kampberedte – de føler, der er endnu meget af landet at indtage!

Men hvad med mig?

Dog føler mange af os, deriblandt han, der skriver dette, at det er svært at sammenligne sig med Kaleb og Paulus, uden at den følelse opstår: jeg falder igennem ved sammenligningen.

Hvor er deres usvækkede iver og målbevidsthed? Hvor er deres udholdenhed? Jeg føler nærmest, at jeg er gået i stå.

Så kommer mismodet snigende, og så fristes man til at lade hænderne synke. Vel siger man ikke direkte: »Slå dig til ro,« men man siger måske: »Hvad kan det nytte – jeg har forsøgt så mange gange, og jeg synes, jeg er gået i stå efter et stykke tid.« Det er tænkeligt, at der ikke findes en eneste kristen, der ikke kender til denne følelse af afmagt og mismod, når ideallet fremhæves og eksemplificeres gennem Kaleb og Paulus.

Lad os da sammen søge ud til *Golgata* og dvæle ved vor korsfæstede Herre og Frelser. Det er altid der, hjælpen er at finde og at få.

Du ser hans sorg og smerte over, at du såvel som jeg er kommet så kort og så ofte har svigtet. Men i al hans sorg ser du

også, at han ikke har opgivet eller forkastet os. Han hænger på sit kors og lider under al vor kommentil-kort – men se, han elsker os med uformindsket hengivenhed og nænsomhed. Derfor lyder der ikke et bebrejdende ord til os fra ham. Han kæmper for, at du og jeg ikke skal synke ned i opgiveness og blot lade stå til. Han holder ud, skønt vi gav op – han holder ud i lydighed helt ind i skammen over vor skyld.

Han gør det umuligt for os at give op. Han skaber den tro i os, der sejrer over kødets og vantroens lyst til at lade stå til. Det er, som om hans kærlighed tvinger os ud af vor resignation, så vi begynder at fatte, at det skal lykkes.

Nu ser vi ikke så meget på Kaleb og Paulus, som vi bliver imponeret af, men på Kristus, som vi bliver forløst og frigjort af, og nu forstår vi, hvad Paulus mente, da han sagde: »Løb, så I kan vinde prisen« – det er altså muligt for enhver af os, ellers ville han ikke have sagt det.

Ja, hos Jesus bliver det umulige muligt, thi han giver os del i den Ånd, der beherskede Kaleb og Paulus.

Således forfriskes vi i vort indre menneske, så vi kan ryste trætheden af os, rette de slappe knæ og træde lige spor med vore fødder. Herren sætter os i kompagni med Kaleb og Paulus, hvor små vi end er i sammenligning med dem, og han siger til os, at han vil fuldføre den gode gerning, han har begyndt i os.

Nu har vi målet for øje på den rette måde. Nu glemmer også vi, hvad der ligger bag os, og jager fremad imod sejrprisen. Han har virket det. Ham være æren derfor alene!